

Märjamaa Vallavalitsus
marjamaa@marjamaa.ee

Teie: 17.09.2024 nr 7-1.2/2957
Meie: 29.10.2024 nr 3-1.1/2024/5655

V.a. Triin Matsalu

RMK arvamus Märjamaa valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõudele

Olete oma 17.09.2024 kirjaga RMKle esitanud arvamuse avaldamiseks Märjamaa valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõud. Olles tutvunud keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande, üldplaneeringu kaardimaterjalide ja seletuskirjaga, avaldame järgmist:

- Palume eemaldada väärtuslike põllumaade kihist järgmistel RMK halduses olevatel riigimaa katastriüksustel asuvad alad, kuna tegu on kas looduskaitse all olevate poollooduslike kooslustega või on alad looduslike protsesside tulemusel juba metsastumas ja nende põllumajanduslik kasutus ei ole otstarbekas: 42701:002:0088, 42701:002:0520, 42701:003:0190, 42702:001:0197, 42702:001:0205, 42703:001:0490, 50301:001:0386, 50401:001:0031, 50401:001:0032, 50401:001:0038, 50401:001:0391, 50401:001:0528, 50401:001:0575, 50401:001:0626, 50401:001:0706, 50401:003:0028, 50401:003:0035, 50401:005:0187, 50401:005:0188, 50402:001:0181, 50403:003:0560, 88401:001:0369, 88401:004:0180.
- Palume eemaldada elamualade kihist RMK halduses olevatel riigimaa katastriüksustel 88401:001:0478 ja 88401:002:0780 asuvad alad kuna antud alasid soovib RMK säilitada metsamaana loodushoiu ja metsakasvatuse eesmärgi silmas pidades.
- Teeme ettepaneku täiendada mõistete peatükki ka ökosüsteemi teenuste mõiste defineerimisega antud üldplaneeringu tähenduses.
- Üldplaneeringu seletuskirja peatükk 3.24.7 (Rohevõrgustik) on keskendunud selle kaitse funktsioonide kirjeldamisele, tähelepanuta on jäänud, et rohevõrgustik hõlmab ka põllu- ja metsamajanduslikel eesmärkidel kasutatavaid kõlvikud, mille eesmärk on inimestele vajalike bioressursside (materjalid ja energia) tootmine, mis komplektis kaitsealadega tagavadki kõik loetletud rohevõrgustiku eesmärgid. Need bioressursid on taastuvad ja süsinikuneutraalsed. Palume antud peatükki selles osas täiendada.
- Juhime tähelepanu, et seoses transporditaristuga on üldplaneeringu seletuskirjas põhjalikult käsitletud selle mõju ulukitele, aga käsitlemata on transporditaristu mõju linnustikule. Asko Lõhmuse poolt 1994. aastal koostatud uuring tuvastas, et juba siis hukkus asfaltkattega teedel 1,8 lindu iga 10 kilomeetri kohta keskmiselt iga päev, mis teeb

66 lindu kilomeetri kohta aastas ja näiteks Via Baltica Märjamaa valda jääva 48-kilomeetrise lõigu kohta 3154 lindu aastas, millest 2/3 hukub pesitsusajal (st kaasneb ka poegade hukkumine). Arvestades 30 aastaga kasvanud liikluskooormust on tulemus kaasajal ilmselt kordades suurem. Via Baltica läbib ka Vardi, Märjamaa järtade ja Märjamaa looduskaitsealasid, kus linnustiku kaitse on üks kaitse-eesmärke. Teeme ettepaneku üldplaneeringu koostamise raames uurida ja välja töötada meetmed transpordi mõju vähendamiseks linnustikule.

- Peatükis 3.26 (Kliimamuutustega arvestamine) tuuakse ainsa meetmena välja süsiniku sidumist ökosüsteemidesse. Juhime tähelepanu, et väidetav antropogeene kliimamuutus on tingitud fossiilsest süsinikuheitest, mis on viimase 170 aasta jooksul jõudsalt kasvanud. Samal ajavahemikul on maakasutuse süsinikuheide püsinud stabiilne ja see ei tulene mitte niivõrd põllu ja metsa majandamisest vaid maakasutuse muutustest, st see heide ei ole mitte põllu- või metsamajanduslik. Raielangile kasvavad tagasi puud (mitte nafta või maagaas) ja ikka samas mahus mis seal varasemalt kasvas. Ökosüsteemid seovad valdavalt hingamisest tingitud eneseemissiooni, mis on varasema biomassi fotosünteesiga samas mahus. Fossiilse lisasüsiniku sidumisel saab arvestada vaid mulda edasi liikunud süsiniku arvelt ringesse tekkinud vaba ruumiga, kuid see on planeedi maismaa süsinikubilanssi silmas pidades fotosünteesitud süsiniku mahust vähemalt 40 korda väiksem. Kui soovime väidetavat antropogeenset kliimamuutust päriselt ohjeldada, peame tegelema selle põhjusega ehk fossiilse süsinikuheitega. Teeme ettepaneku lisada antud peatükki selge ja üheselt mõistetav eesmärk – hoida ja suurendada edaspidi biotoorainel tuginevate materjalide ja energia kasutamist ja rakendada ressurside säästlikuma kasutamise ja tarbimise juurutamiseks reaalseid meetmeid kõigis eluvaldkondades. Erilist tähelepanu tuleb pöörata säästlikkusele taastumatute ressursseide kasutamisel, sest need saavad ühel päeval otsa.
- Teeme ettepaneku peatükis 3.19.6 (Soojavarustus, maakütte tingimused ja küttesüsteemide planeerimine kriisiolukordades hakkama saamiseks) toodud tingimus *võimalusel minna kõikides kaugküttekattlamajades üle fossiilsetelt kütustelt taastuvale biotoorainele* antud kirjas toodud eelnevat punkti ja selgitust silmas pidades kohustusena.
- Teeme ettepaneku peatükis 3.21 (Maaparandussüsteemid) toodud lause *maaparandussüsteemide rekonstrueerimisel või laiendamisel tuleb kaaluda keskkonnakaitsemeetmete rakendamise vajadust* kui liiga üldine ja mitmeti tõlgendatav eemaldada. Keskkonnakaitsemeetmena võib tõlgendada nii vajadust liigniiskuse tekke soodustamiseks elurikkuse suurendamise eesmärgil kui ka kuivendamise vajadust biomassi efektiivsema kasvatamise eesmärgil.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Jürgen Kusmin
RMK Kinnisvaraosakond
Planeeringute spetsialist
jyrgen.kusmin@rmk.ee
505 3387

Koopia: info@kliimaministeerium.ee, info@agri.ee